

PHI LÝ TRÍ

PREDICTABLY IRRATIONAL

KHÁM PHÁ NHỮNG ĐỘNG LỰC VÔ HÌNH
ẨN SAU NHỮNG QUYẾT ĐỊNH CỦA CON NGƯỜI

Dan Ariely

1800 KINH SÁCH
1800 800000-33 4424 alphabooks

Tên sách : Phi lý trí - Dan Ariely

Dịch giả : Hồng Lê - Phương Lan

Nhà xuất bản : Nhà xuất bản Lao động - Xã hội

Thực hiện ebook : bjmax

Ngày thực hiện : 28/04/2012

<http://www.e-thuvien.com>

Sức mạnh của những động lực vô hình

Con người được tạo hóa ban tặng một quyền năng mạnh mẽ nhất, đó là lý trí. Con người luôn hành động theo lý trí, mất lý trí đồng nghĩa với việc chúng ta không còn là con người theo đúng nghĩa. Kinh tế học truyền thống cũng dựa trên một giả định hết sức cơ bản : hành vi của một cá nhân, một doanh nghiệp là duy lý.

Thực tế có hoàn toàn như vậy không? *Phi lý trí* của Dan Ariely cho chúng ta một câu trả lời bất ngờ : chúng ta đôi khi phi lý trí hơn chúng ta tưởng, thậm chí là thường xuyên phi lý trí và phi lý trí có hệ thống.

Với hàng chục các thí nghiệm và ví dụ kỳ lạ, giáo sư kinh tế học hành vi của Học viện công nghệ Massachusetts (MIT) đã dẫn dắt người đọc vào một thế giới, nơi sự phi lý trí ngự trị thường xuyên. Hãy thử nghe một ví dụ của ông :

“Giả sử, bạn có hai việc cần phải làm là mua một cây bút mới và mua một bộ comlê để đi làm. Tại cửa hàng văn phòng phẩm, bạn tìm thấy một chiếc bút rất đẹp với giá 25\$. Nhưng khi chuẩn bị mua chiếc bút đó thì bạn nhớ ra rằng chiếc bút này chỉ có giá 18\$ ở một cửa hàng cách đó khoảng 15 phút đi bộ. Bạn sẽ làm gì? Hầu hết mọi người khi gặp tình huống khó xử này đều quyết định đi bộ để tiết kiệm 7\$.

Đối với công việc thứ hai : mua một bộ comlê. Bạn tìm thấy một bộ comlê sọc nhỏ màu xám rất sang trọng với giá 455\$ và quyết định mua nó. Nhưng ngay lúc ấy, một khách hàng khác mách bạn rằng cũng bộ comlê như vậy giá chỉ có 448\$ ở một cửa hàng khác cách 15 phút đi bộ. Bạn có chọn đi bộ 15 phút để tiết kiệm 7\$ không? Trong trường hợp này, hầu hết mọi người đều quyết định sẽ không đi.

Vậy điều gì đang diễn ra? Đây chính là vấn đề của tính tương đối. Chúng ta xem xét quyết định của mình trong mối tương quan và sự so sánh với một phương án khác. Thực tế, trong cả hai tình huống trên chúng ta đều tiết kiệm được 7\$. Nếu tính toán có lý trí, chúng ta sẽ xử lý chúng như nhau. Nhưng không phải vậy, chúng ta đã có những hành vi trái ngược nhau, không thể nói rằng chúng đã hoàn toàn duy lý.

Đó chỉ là một trong số rất nhiều ví dụ Dan Ariely đưa ra trong cuốn sách này để chứng minh cho sự phi lý trí của con người. Ông khảo sát toàn bộ các yếu tố có khả năng tác động khiến con người không hành động theo lý trí của mình. Với những quan sát hết sức tinh tế, thông minh, cuốn sách khiến người đọc thấu hiểu những hành vi phi lý mà trước đó chúng ta nghĩ rằng có lý.

Đi xa hơn thế, Dan Ariely còn chỉ ra rằng con người còn hành động phi lý “mang tính hệ thống và có thể dự đoán trước”. Thậm chí, trong quá trình nghiên cứu về tính phi lý trí, tác giả bản khoăn tự hỏi : “Liệu cách chúng ta lựa chọn sự nghiệp, người bạn

đời, quần áo và kiểu tóc cho mình có phải là những quyết định thông minh hay không? Hay chúng chỉ là những dấu ấn đầu tiên có phần ngẫu nhiên và lộn xộn?”

Có thể nói rằng, *Phi lý trí* của Dan Ariely là một cuốn sách đặc biệt hấp dẫn và đầy cảm hứng. Nó buộc người đọc phải suy nghĩ kỹ hơn về tất cả những hành vi, những sai lầm của mình để sống hợp lý và tốt đẹp hơn. Vì thế, không có gì ngạc nhiên khi cuốn sách vẫn nằm trong danh sách Best-seller dù đã được xuất bản cách đây 1 năm.

Với mục đích cung cấp cho độc giả các góc nhìn mới mẻ, đột phá về các khía cạnh khác nhau, đặc biệt là khía cạnh của các hiện tượng kinh tế, xã hội, Alpha Books đã chọn dịch, xuất bản một số cuốn sách giá trị của các tác giả nổi tiếng như : Malcolm Gladwell (*Điểm bùng phát, Trong chớp mắt, Outlier*); Steven D. Levill và Stephen J. Dubner (*Kinh tế học hài hước*)...

Và lần này chúng tôi xin trân trọng giới thiệu đến độc giả cuốn sách *Phi lý trí* như một sự tiếp nối, bổ sung các cuốn sách trên. Hy vọng mỗi độc giả sẽ tìm thấy ở đó những bài học quý giá để hành động và ứng xử hợp lý hơn.

Hà Nội, 23/02/2009

Công ty sách ALPHA